

Vážení studenti,
tento dokument neobsahuje kompletní studijní materiál. Doplňte si prosím podklady z literatury.
Neprošlo jazykovou úpravou.

Speciální pedagogika

Terapie ve speciálněpedagogické péči

Terapie

- Holistický obraz člověka – tzn. „tělo a duše jedná společně“
- Vycházíme z tělesných (neuronálních), emocionálních a kognitivních integračních procesů, které podporují, slučují a diferencují už získané zkušenosti s aktuálními zážitky;
– Hmatové vnímání, vnímání pohybu, rytmu, rovnováhy, chuti, doteku a vnímání sebe.
– Distanční smysly: sluch, zrak, čich.
- Respektovat člověka s jeho individuálním potenciálem.

Terapie

- J.A. Komenský – Didaktika Magna:
– Definoval léčebnou pedagogiku jako uvedení dobré věci, která přepadá v nákazu v původní stav.
- terapeutické postupy, cvičení, programy na zlepšení narušených funkcí;
- zprostředkování potřebných zkušeností a zážitků;
- vytváření prostoru pro formování, dozrávání a pozitivní změnu.

- Hipoterapie
- Canisterapie
- Arteterapie
- Muzikoterapie
- Dramaterapie
- Herní terapie
- Ergoterapie
- Taneční terapie
- Biblioterapie

Hipoterapie

- Speciální forma léčebné rehabilitace
 - Spojuje fyzické a psychické prvky
 - Kůň:
– terapeutický prostředek
– Trojrozměrný pohyb těla – střídání napětí a uvolňování těla klienta – přizpůsobuje se při své naprosté pasivitě
– Pozitivní vliv na psychiku klienta
- Diagnózy v oblasti ortopedie:
- Vrozené malformace končetin

–Anomálie páteře, hrudníku
–Stavy po zlomeninách končetin
–amputace

Diagnózy v oblasti neurologie:

- Roztroušená mozkomíšní skleróza
- Svalová atrofie a dystrofie
- DMO

Další diagnózy:

- LMD
- Kardiovaskulární choroby
- Chronická bronchitida
- Obezita
- Psychotické stavy

Terapeutická jednotka:

- Délka 20 – 40 minut
- K vyvolání pozitivního efektu hipoterapie se uvádí 2-3 měsíce s intenzitou 2-3krát týdně
- Fyzioterapeut – vede balanční cvičení (na základě doporučení lékaře)
- Hipolog – příprava a ovládání koně

Hipoterapeutická cvičení

- Cviky odpovídají postižení pacienta.
- Zvládnutí základních dovedností – nasednutí, sed.
- Volná jízda.
- Dechová cvičení.
- Předklon k šíji koně a natažení HK, pohlázení.
- Záklon, leh na koně.
- Upažení a vzpažení HK.
- Jízda se zavřenýma očima.

Canisterapie

- Uplatnění v psychoterapii dospělých, dětí, seniorů, lidí s tělesným a mentálním postižením, epileptiků a vězňů.
- Terapie při níž dochází k působení psa na člověka.
- Vztah člověk-zvíře dokáže vyvolat pozitivní sociální a emocionální terapeutické efekty – přispívají k zlepšení zdravotního stavu.

Pes pomocník:

- Umožňuje postiženému nezávislost na jeho prostředí
- Podporuje emoční jistotu postiženého
- Zvyšuje sebejistotu, zvyšuje stupeň interakce mezi zdravými a nemocnými

Formy canisterapie:

- Animal assisted activity – AAA – zvíře je přítomno, není součástí plánovaného procesu (předpoklad – přínos pro klienta).
- Animal assisted therapy – AAT – zvíře je integrální součástí terapeutického procesu.
- Polohování, uvolnění, relaxace, hry, poznávání, mazlení, ...

Arteterapie

- Léčba uměním.
- Vymezena jako druh psychoterapie.
- Výtvarný projev = prostředek ke komunikaci – arteterapeut X klient/klienti.
- Možnost sebevyjádření k psycho-traumatizujícímu zážitku klienta.
- Těžištěm práce je samotný tvůrčí proces, nikoliv umělecké hodnocení vzniklého artefaktu.
- K upřesnění diagnózy – u pacientů s psychickými poruchami.
- Vhodné pro osoby, které se nesnadno vyjadřují slovně – děti, dospívající, starší lidé, lidé trpící neurózami, psychózami.

Arteterapeutické techniky

- Volné čmáraní různě motivované (deštěm, rytmus hudby ...)
- Kresba prsty namočenými v barvě
- Keramická hlína
- Tématická kresba, malba
- Interakční kresba ve dvojicích, ve skupině.

Muzikoterapie

- Hudba jako stimulant aktivity, k uklidnění, k odstranění či zmírnění agrese, k odstranění napětí.
- „Použití hudby k usnadnění terapeutických cílů: obnovení, udržení a zlepšení duševního i tělesného zdraví... vyvolává změnu způsobu chování...“ (Americká národní společnost pro muzikoterapii).

Dělení muzikoterapie z hlediska účasti dítěte/klienta:

- RECEPTIVNÍ (pasivní) – poslouchání hudby, vyvolání emočních procesů, které odhalují racionalizované nebo potlačené konflikty
- AKTIVNÍ – provozování hudby
– Psychoneurotické poruchy (deprese, hysterie), léčba narkomanie nebo oblast psychosomatiky

Herní terapie

- Zaměřeno na pochopení psychiky hospitalizovaných dětí a jejich rodičů
- Příprava před zákrokem a vyšetřením
- Herní specialista – kvalifikovaný pracovník dětských oddělení nemocnic

- Udržuje přirozený vývoj hospitalizovaných D
- Objasňuje lékařské procedury
- Eliminuje úzkost, strach z neznámého.

Herní specialista:

- Používá látkové figuríny Pět'u a Petrušku (medvídka,...), fotoalba a fotoseriály s PaP na konkrétních odd.

Ergoterapie

aktivní pomoc lidem každého věku, fyzickým, psychickým či intelektovým postižením, omezujícím jejich funkční kapacitu a samostatnost

•Cíle:

- maximální stupně funkčnosti v aktivitách denního života (ADL), pracovních činnostech, v aktivitách volného času
- aktivní přístup k uchování si celkové kvality života
- kvalita života při trvalém zdravotním postižení, chronickém onemocnění
- integrace osob se zdravotním postižením v rámci předprofesní rehabilitace

Ergoterapie se provádí:

- v ambulantních a lůžkových zařízeních
- v rehabilitačních centrech a ústavech
- v lázeňských zařízeních
- v léčebnách pro dlouhodobě nemocné
- v ústavech sociální péče
- v psychiatrických léčebnách
- v geriatrických zařízeních
- v denních stacionářích
- v léčebných zařízeních pro smyslové poruchy
- v rámci programu home care

Literatura:

PIPEKOVÁ, J.; VÍTKOVÁ, M. (ed.) *Terapie ve speciálně pedagogické péči*. Brno : Paido, 2000. ISBN 80-85931-83-4.